

بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد بیمه شاخص آب‌وهوایی در محصول گندم دیم شهرستان اهر

سمیرا افراسیابی*

چکیده

بیمه کشاورزی، یکی از مهمترین سازوکارهای ایجاد امنیت برای سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و کاهش اثرهای آسیب‌های طبیعی به شمار می‌رود. در این میان نیز، بیمه شاخص آب‌وهوایی محصولات کشاورزی از جمله مهمترین سازوکارهای حمایتی در کاهش ناپایداری و رویارویی با ماهیت پیشبینی‌ناپذیر مخاطره‌های آب‌وهوایی است. در همین راستا، این پژوهش، به بررسی عوامل اثرگذار بر ایجاد بیمه شاخص آب‌وهوایی پیشنهادی پرداخته است. یکی از برجسته‌ترین خصوصیت‌های طرح بیمه‌ای پیگشفته این است که در برابر اطلاعات نامتقارن، مخاطره‌های اخلاقی، سوءاستفاده‌های مالی، هزینه‌های اداری و ارزیابی کارشناسان، مقاوم است. بیمه شاخص آب‌وهوایی بر پایه همین شاخصها استوار است که همبستگی بالایی با عملکرد دارند و پرداخت خسارت نیز در این طرح بیمه، بر اساس شاخصها انجام می‌گیرد و نه بر اساس عملکرد مزرعه. از همین رو، نیاز به کنترل و نظارت شدید کشاورز هم، کاهش می‌یابد. اطلاعات لازم برای رسیدن به هدفهای پژوهش نیز، از ۲۸۹ گندمکار دیم شهرستان اهر استان آذربایجان شرقی، در سال ۱۳۹۱ گردآوری شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، برای تدوین این برنامه بیمه‌ای، نیاز به یکپارچگی و درستی داده‌هاست که برای دست‌یافتن به آن نیز، وجود ایستگاههای نزدیک به هم برای کنترل داده‌ها لازم است. همچنین، نتایج برگرفته از تخمین مدل لاجیت نشان داد که به ترتیب اهمیت، متغیرهای رضایت از عملکرد بیمه محصولات کشاورزی، آشنایی با بیمه شاخص آب‌وهوایی و سطح تحصیلات دبیرستان به بالا، دارای تأثیر مستقیم و معنی‌دار بر احتمال پذیرش بیمه شاخص آب‌وهوایی بوده، و متغیر تعداد سابقه رخدادهای خسارت در ۳ سال گذشته هم، تأثیر معکوس و معنی‌داری بر احتمال پذیرش این نوع بیمه داشته است. در این میان، میزان آشنایی گندمکاران با بیمه شاخص آب‌وهوایی نیز، بیشترین اثر را بر احتمال پذیرش آن دارد.

کلیدواژه‌ها:

بیمه شاخص آب‌وهوایی، مدل لاجیت، شهرستان اهر، گندم.